

POSTANOWIENIE

Dnia 23 marca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Sobczak

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

po rozpoznaniu na posiedzeniu w Izbie Karnej w dniu 23 marca 2016 r.,

sprawy **P. W.**

skazanego za czyny z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 282 k.k.

w zw. z art. 12 k.k. i inne

z powodu kasacji, wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku Sądu Okręgowego w K.

z dnia 26 sierpnia 2015 r.,

utrzymującego w mocy wyrok łączny Sądu Rejonowego w K. z dnia 9 kwietnia 2015 r.

p o s t a n o w i ł:

- 1) oddalić kasację, jako oczywiście bezzasadną,
- 2) zwolnić skazanego od ponoszenia kosztów postępowania kasacyjnego,
- 3) zasądzić na rzecz adw. A. B. Kancelaria Adwokacka kwotę - 442,80 zł (czteryście czterdzieści dwa złote osiemdziesiąt groszy), w tym 23 % podatku VAT, tytułem wynagrodzenia za sporządzenie kasacji z urzędu.

UZASADNIENIE

P. W. został skazany prawomocnymi wyrokami: wyrokiem Sądu Rejonowego w K. z dnia 1 grudnia 2009 r., za przestępstwo z art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii popełnione w dniu 18 czerwca 2009 roku, za które wymierzono karę 1 (jednego) roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby wynoszący lat 5 oraz na karę grzywny w ilości 100 stawek dziennych przy ustaleniu wysokości jednej stawki na 10,00 złotych, która to kara pozbawienia wolności została zarządzona do wykonania postanowieniem Sądu Rejonowego w K. z dnia 06 czerwca 2012 r; wyrokiem Sądu Rejonowego w K. z dnia 25 marca 2011 r., utrzymanego w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z dnia 29 lipca 2011 r., za przestępstwo z art. 13 § 1 k. k. w związku z art. 282 k. k. w związku z art. 12 k. k. w związku z art. 64 § 2 k. k. popełnione w okresie od 14 lipca do 30 lipca 2009 roku, za które wymierzono karę 2 (dwóch) lat i 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności; wyrokiem Sądu Rejonowego w K. z dnia 3 października 2011 r., K za przestępstwo z art. 279 § 1 k. k. w związku z art. 64 § 2 k. k. popełnione w dniu 24 marca 2011 r., za które wymierzono karę 3 (trzech) lat pozbawienia wolności.

Wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w K. z dnia 9 kwietnia 2015 r., na podstawie art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 569 § 1 k.p.k. objęto węzłem wyroku łącznego skazania dotyczące P. W. w sprawach: Sądu Rejonowego w K. z dnia 1 grudnia 2009 r., oraz Sądu Rejonowego z dnia 25 marca 2011 r., i wymierzono karę łączną w wymiarze 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności. W pozostałym zakresie ustalono, iż poszczególne orzeczenia w wyrokach podlegających łączeniu nieobjęte wyrokiem łącznym podlegają odrębnemu wykonaniu, nadto na zasadzie art. 577 k. p. k. w zw. z art. 63 § 1 k. k. zaliczono skazanemu na poczet orzeczonej w pkt. I wyroku kary łącznej pozbawienia wolności okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie sygn. II K .../09/P, tj. zatrzymanie w dniu 18 czerwca 2009 r. oraz okres kary odbytej z wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 25 marca 2011 r., od 7 października 2012 r. do 7 stycznia 2015 roku. Na podstawie art. 572 k. p. k. umorzono postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego dotyczące wyroku Sądu Rejonowego w K. z dnia 3 października 2011 r., oraz zwolniono skazanego od ponoszenia kosztów sądowych obciążając nimi Skarb Państwa.

Na skutek osobistej apelacji skazanego, wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z dnia 26 sierpnia 2015 r., zaskarżony wyrok łączny Sądu Rejonowego utrzymano w mocy, zwalniając P. W. od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

Kasację od tego wyroku wywiódł obrońca skazanego zarzucając rażąco obrazę prawa materialnego, która mogła mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku tj. art.4 k.k. oraz 85 §1 i §2 k.k. w brzmieniu ustawy z dnia 20 lutego 2015 roku – (Dz .U. z 2015 r., poz.396) o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw - obowiązującej od 01.07.2015 r., w tym w szczególności poprzez nieuwzględnienie, iż treść art. 85 d.k.k. zawierająca przesłankę jego stosowania a polegającą na „zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny„ już w chwili orzekania tj. w dniu 26 sierpnia 2015 r. nie obowiązywała , co doprowadziło do braku uwzględnienia tej zmiany przy orzekaniu wyroku łącznego w stosunku do wyroku Sądu Rejonowego, sygn. akt XI K 384/11/K , gdzie przestępstwo popełniono 14 marca 2011 r. , - a zatem już po zapadnięciu „pierwszego wyroku (k.5 uzasadnienia Sądu Okręgowego) - mimo braku takiej podstawy eliminacji wyroku od zaliczenia do wyroku łącznego; także zarzucił rażąco obrazę przepisów prawa materialnego, która mogła mieć wpływ istotny na treść zaskarżonego wyroku - poprzez naruszenie art.85 §1 k.k. w zw. z art. 86 § 4 k.k. - a polegająca w szczególności na przyjęciu , iż brak jest możliwości orzeczenia kary łącznej z wyroku w sprawie II K 1848/09/ Sądu Rejonowego z dnia 15.10,2010 r. -tj. kary 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, za przestępstwo z art. 278 § 1 k.k., którą skazany odbył w okresie od 9 kwietnia 2011 r. do 7 października 2012 r. (k. 88) - skoro kara orzeczona prawomocnie i odbyta była tego samego rodzaju, a nie może wpływać jako przesłanka negatywna dla orzeczenia kary łącznej fakt, że postanowieniem Sądu Rejonowego z dnia 16 lipca 2014 r. - sygn. akt II Ko 3248 /14/ P kara pozbawienia wolności w wymiarze 1 roku i 6 miesięcy, odbyta została zamieniona na karę 30 dni aresztu, a tym zaś bardziej, iż następnie - obecnie znowu przewidziana jest do wykonania, co wynika z treści postanowienia Sądu Okręgowego., Wydział V Penitencjarny i Nadzoru nad Wykonywaniem Orzeczeń Karnych z dnia 10 grudnia 2014 r. - sygn. akt V Kow.2674/14. Skarżący zarzucił także rażąco obrazę przepisów prawa materialnego, która mogła mieć wpływ

istotny na treść zaskarżonego wyroku, w tym w szczególności naruszenie art. 85 a k.k., poprzez nieuwzględnienie przy wymierzaniu kary łącznej dyrektyw ich wymiaru, a zatem celów zapobiegawczych i wychowawczych, które kara ma osiągnąć wobec skazanego, a także potrzeby w zakresie świadomości społeczeństwa, a zatem dyrektywami prewencji indywidualnej i generalnej, a w konsekwencji bezpodstawne przyjęcie, iż skazany nie powinien skorzystać z pełnej absorpcji. obrońca wskazał na rażące naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na treść orzeczenia, poprzez nie dokonanie oceny dowodowej dokumentacji dotyczącej stanu zdrowia skazanego i jego osób najbliższych - skoro dokumentacja ta stanowi o powstaniu stanów chorobowych, rak u konkubiny - choroba trzustki skazanego od kwietnia 2012 r., a zatem po wydaniu wyroków skazujących jednostkowych, stąd te okoliczności przy ich wydaniu nie mogły być uwzględnione – art. 571 § 1 k.p.k.

obrońca skazanego konkludując wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi odwoławczemu lub uchylenie zaskarżonego wyroku i utrzymanego nim wyroku I instancji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu pierwszo instancyjnym. Nadto wniósł o zasądzenie na rzecz adw. A. B. kosztów sporządzenia podpisania kasacji, gdyż koszty te nawet w części nie zostały uiszczone.

Prokurator w odpowiedzi na kasację wniósł o oddalenie jej, jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zaważył, co następuje:

Kasacja obrońcy P. W. jest oczywiście bezzasadna (art. 535 § 3 k.p.k.).

Żaden z wywiedzionych w kasacji zarzutów nie był trafny, przez co i nie mógł wyrzeć skutku zgodnego z kierunkiem wywiedzionej skargi. Należy przyznać rację prokuratorowi, że zarówno skazany, co jest oczywiście zrozumiałe, i jego obrońca nie rozumieją istoty oraz reguł rządzących postępowaniem w przedmiocie wydania wyroku łącznego. Taką konstatację uzmysławia w szczególności treść sformułowanych i uzasadnionych w kasacji zarzutów. Najogólniej rzecz ujmując, obrońca żąda – nie bacząc zupełnie na żadne ograniczenia – zastosowania w postępowaniu o wydanie wyroku łącznego wobec skazanego przepisów, które weszły w życie z dniem 1 lipca 2015 r. na mocy ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o

zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U z 2015 r., poz.396). Zdaniem autora skargi, treść przepisu art. 85 k.k., po tejże noweli, byłaby dla oceny sytuacji procesowej skazanego korzystniejsza i węzłem wyroku łącznego objęto by także skazanie w sprawie o sygn. akt IX K 384/11.

Rzecz jednak w tym, czego nie dostrzega skarżący, że w sytuacji dotyczącej tego skazanego nie mogą mieć zastosowania – na wyraźne życzenie strony - przepisy „nowe”, ale te, które obowiązywały do 30 czerwca 2015 r.

Prymat stosowania owego przepisu prawa karnego materialnego w brzmieniu dotychczasowym narzuca, bowiem treść art. 19 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. powoływanej wyżej ustawy. Przepis niniejszy wprowadza unormowanie szczególne w stosunku do art. 4 § 1 k.k.

W myśl ogólnej zasady kodeksowej, normującej kwestię tzw. kolizji ustaw w czasie, ustanowionej w art. 4 § 1 k.k., łącząc po wejściu w życie noweli z dnia 20 lutego 2015 r. węzłem kary łącznej kary prawomocnie orzeczone przed wejściem w życie tej noweli należałoby stosować „ustawę nową”, czyli przepisy rozdziału IX w brzmieniu nadanym rzeczoną nowelą, a „ustawę obowiązującą poprzednio”, czyli przepisy rozdziału IX w dotychczasowym brzmieniu, tylko wtedy, gdyby była ona względniejsza dla sprawcy. Przepis art. 19 ust. 1 noweli z dnia 20 lutego 2015 r. wprowadza odstępstwo od tej zasady. Wyraża się ono w tym, że w rozważanym zakresie wyłącza się stosowanie ustawy nowej **do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem jej wejścia w życie** z tym, że owo wyłączenie nie obejmuje wypadków, w których zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem już po tym dniu. W takim i tylko takim zakresie komentowany przepis wyłącza stosowanie art. 4 § 1 (zob. J. Majewski, *Komentarz do art. 19 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw*, Lex 2015).

Z tych też przyczyn zarzut obrońcy dotyczący tego aspektu sprawy jest bezzasadny i to w stopniu oczywistym.

W tym miejscu rozprawić należy się z kolejnym argumentem skarżącego, który zmierza do storpedowania zasadności nieobjęcia węzłem wyroku łącznego skazania dotyczącego P.W. w sprawie Sądu Rejonowego w K. z dnia 15 października 2010 r., sygn. akt II K 1848/09/P, skazującego ww. za czyn z art. 278

§ 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełniony w dniu 14 maja 2009 r., na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności (k. 73 i 75). Jak wynika z akt sprawy, kara za powyższe przestępstwo, na mocy kontrawencjonalizacji, uległa zamianie na karę aresztu w wymiarze 30 dni i uznano ją za wykonaną w całości (postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 16 lipca 2014 r., sygn. akt II Ko 3248/14/P, k. 43).

Kary łącznej nie orzeka się wówczas, gdy w zbiegu realnym pozostaje przestępstwo z wykroczeniem (*uchwała Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 1972 r., sygn. akt VI KZP 44/72, OSNKW 1973, nr 2–3, poz. 20, oraz wyroki Sądu Najwyższego z 23 kwietnia 1999 r., sygn. akt V KKN 13/99, Prok. i Pr. 1999, nr 9, poz. 20, dodatek; uchwała Sądu Najwyższego z 23 listopada 1972 r., sygn. akt VI KZP 45/72, OSNKW 1972, nr 2, poz. 28*). Kara pozbawienia wolności i kara aresztu nie są karami jednorodnymi w rozumieniu art. 85 k.k.

Odnosząc się do kwestii związanych z wymiarem kary łącznej w ramach wyroku łącznego, należy wskazać, że przepisy art. 85 i art. 86 k.k. określają w sposób ogólny zasady orzekania kary łącznej - wbrew sugestiom skarżącego - nie zawierają nakazu kierowania się wyłącznie dyrektywą absorpcji w odniesieniu do każdego skazanego. Przy wymierzaniu kary łącznej zastosowanie zasady pełnej absorpcji nie jest, więc żadnym obowiązkiem sądu orzekającego, czy też punktem wyjścia przy dokonywaniu prawidłowej oceny wymiaru kary łącznej. Jest przy tym oczywiste, że orzeczenie kary łącznej nie musi przynosić skazanemu korzyści, to jest orzeczenia kary łącznej w wymiarze niższym od arytmetycznej sumy poszczególnych kar. Stąd zastosowanie którejkolwiek z zasad: absorpcji, asperacji czy kumulacji przy orzekaniu tak kary łącznej, jak i wydawaniu wyroku łącznego uwarunkowane jest przede wszystkim relacjami zachodzącymi pomiędzy prawomocnie osądzonymi czynami, objętymi tymże skazaniem. Relacje te prowadzą się do określenia, jak bliski związek przedmiotowo-podmiotowy łączy te czyny oraz w jakich odstępach czasu zostały one popełnione. Im bliższe są te relacje, tym bardziej wyrok łączny powinien być zbliżony do dopuszczalnego minimum, uwarunkowanego wysokością kar orzeczonych za przestępstwa objęte tym wyrokiem.

Z uzasadnienia wyroku Sądu I instancji wynika, w sposób nie budzący wątpliwości, że przy określaniu kary łącznej wymierzonej skazanemu w sposób

prawidłowy zastosowano i omówiono dyrektywy rzutujące na jej wymiar. Nie dość, Sąd II instancji również weryfikował i poddawał ocenie ten aspekt apelacji skazanego (str. 6 uzasadnienia). Nie dopatrył się przy tym żadnych błędów natury materialnej w sposobie procedowania przez Sąd Rejonowy. Wyjaśnił, z jakich powodów podzielił w pełnym zakresie ustalenia tego Sądu. W kasacji nadto podniesiono zły stan zdrowia skazanego i osób mu najbliższych. Po raz kolejny należy wyjaśnić, że okoliczności te nie mają jakiegokolwiek znaczenia dla kwestii związanych z wydaniem wyroku łącznego.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji postanowienia.

kc